MĀRTIŅDIENA

Mārtiņdiena ir laiks starp rudens un ziemas saulgriežiem, kad lauku darbi apdarīti un priekšā ģarā ziema.

RaDace

Tumšie rudens vakari ir īstais brīdis, kad stāstīt un klausīties pasakas, teikas, senus nostāstus, minēt un uzdot mīklas.

RaDace

Veļu laikā - starp Miķeļiem (29. septembris) un Mārtiņiem (10. novembris) - *Vidzemes ziemeļrietumu apvidos, tāpat Sēlijas Secē un Kurzemes Kolkā sastopami vecīši.*

FOTO HTTP://BRIVDABASMUZEJS.LV/ZINAS/SPALVAINIE-MARTINI-UN-CITAS-RUDENS-MASKAS/

Vecīši pie mājiniekiem ierodas gaišās drēbēs, tie nav nedz skrandaini, nedz kvēpiem nosmērētām sejām. Kā jau pieklājas, vecīšiem ir garas pakulu bārdas. Parasti tie ciemojas vienā sētā, nevis staigā no mājas uz māju, izturās klusi, īpatnējā veidā dejo un dzied, vairākas reizes atkārtodami vienus un tos pašus teicienus. Vecīši ir senču gari, kas nākuši no Viņsaules, līdzi atnesot padomu, auglību un svētību mājiniekiem un visai sētai. Ieva Bērziņa, muzeja pedagoģe

HTTP://BRIVDABASMUZEJS.LV/ZINAS/SPALVAINIE-MARTINI-UN-CITAS-RUDENS-MASKAS/

RaDace

Mārtiņdienas vakarā maskojās vīrieši,
lai dotos dzīt Mārtiņu.
Mārtiņbērni apvilkuši kažokus ar spalvaino pusi uz āru, nereti uzlikuši seju pakausī, nākuši istabā atsprākleniski jeb atmuguriski. Rokās - žagaru bunte, un kaklā pakārta kulīte, kur ielikt cienastu. Dzīvinošo pērienu ar bērza žagara rīksti dabū gan saimniece, gan mājas bērni, jo sevišķi ja nemāk pātarus skaitīt vai grāmatu lasīt, tāpat izkulti tiek arī saimes ļaudis.

Ieva Bērziņa, muzeja pedagoģe

HTTP://BRIVDABASMUZEJS.LV/ZINAS/SPALVAINIE-MARTINI-UN-CITAS-RUDENS-MASKAS/

RaDace

Mārtiņbērni danco ar mājiniekiem, jokojas un ērmojas, pretī saņemot ceptu vai vārītu gaili, vistas kājas, karašas un plāceņus, nereti arī cimdus un zeķes.

Ieva Bērziņa, muzeja pedagoģe

HTTP://BRIVDABASMUZEJS.LV/ZINAS/SPALVAINIE-MARTINI-UN-CITAS-RUDENS-MASKAS/

FOTO NO PERSONĪGĀ ARHĪVA

RaDace

Zeme rīb, rati klaudz,
Kas to zemi rībināja?
Nu atbrauca Mārtiņdiena
Deviņiem kumeļiem.

Kas dimd, kas rīb
Ap istabiņu?
Mārtiņa gailīši
Dancīti veda,
Mārtiņu vakaru
Gaidīdami.

Ej, Mārtiņ, nu uz Rīgu,
Nu mēs tevi pavadām;
Nāc atkal citu gadu,
Tad mēs tevi gaidīsim.

Latv.t.dz.

RaDace

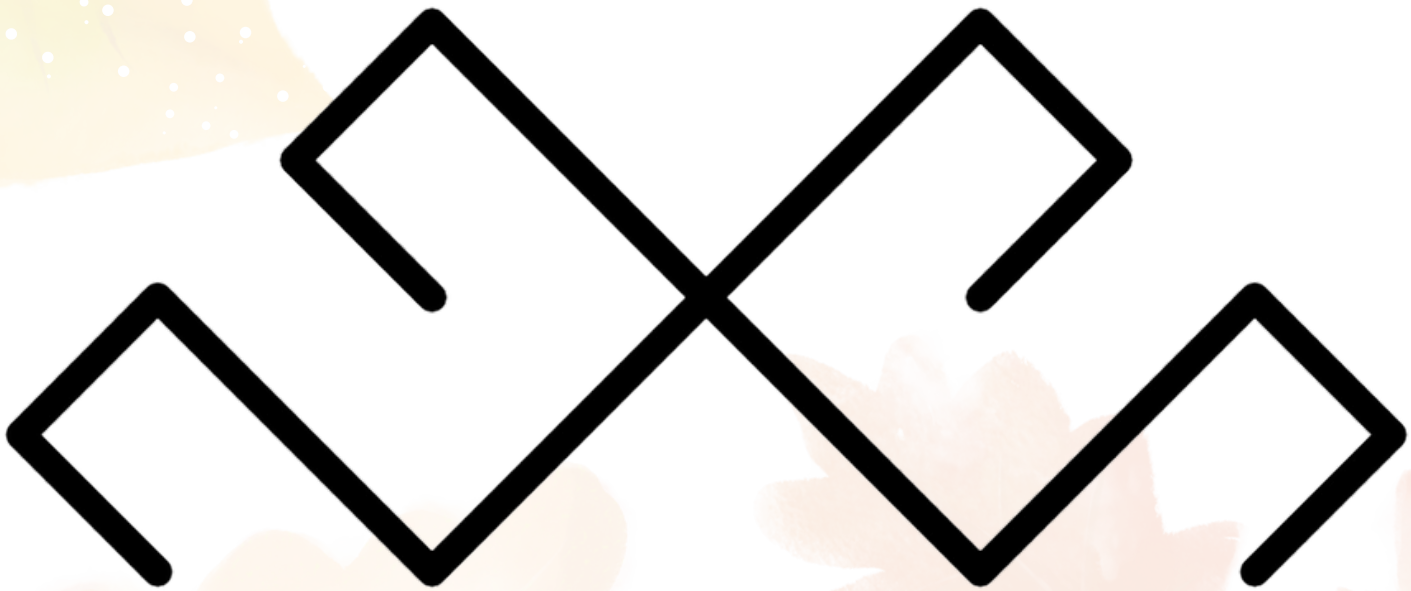
LAIKA VĒROŠANA

- Ja Mārtiņa dienā salst, tad ap Ziemassvētkiem būs silts laiks.
- Kad Mārtiņi ir cieti, tad Katrīnas un Andreji ir slapji.
- Ja Mārtiņa diena ir jauka un skaidra, tad ziemā būs liels sals.
- Ja Mārtiņa dienā sniegs uz jumtiem, būs gara ziema.
- Ja Mārtiņa dienā sarma kokos, būs daudz dārza augļu.
- Ja Mārtiņa diena miglaina, tad ziema būs silta.

IZMANTOTIE AVOTI :VALODA.AILAB.LV

RaDace

MĀRTIŅA ZĪME

RaDace

MĀRTIŅA ZĪME

FOTO NO PERSONĪGĀ ARHĪVA

RaDace

Rudens periodam raksturīgas antropomorfas - cilvēkveidīgas maskas.tuvojoties Ziemassvētkiem, masku gājienos parādās citi tēli, kas ataino dzīvniekus un putnus (lāci, kazu, āzi, vilku, zirgu, dzērvi),un mitoloģiskas būtnes (piem., Nāvi, Velnu, Spoku, Garo sievu un Mazo vīriņu) u.c.

Ieva Bērziņa, muzeja pedagoģe

HTTP://BRIVDABASMUZEJS.LV/ZINAS/SPALVAINIE-MARTINI-UN-CITAS-RUDENS-MASKAS/

FOTO NO PERSONĪGĀ ARHĪVA

RaDace

FOTO NO PERSONĪGĀ ARHĪVA
RaDace